

Paul
CORINTH
 ep Tuptsiwni'yuñqamuy amumi
 añk Pēniata

¹ Nu' Paul, God tunatyayat ahpiy Jesus Christ ayaatnihqa it penta, itahtupkoy Timothyt ámuma. Itam Corinth epeq God aw tōnawtaqamuy öqalanta, pu sohsokmuy God sinomuyatuy añ ahsupoq Achaia-tutskwat ep yesqamuy pīwu.

² Nam núokwa, pu kwakwaha unañwa God Itanay añqw umumi pitsíwiwtaa, pu Jesus Christ Itahtutuyqawhqay añq'ö.

Paul Gives Thanks to God

³ Nu God, Itahtutuyqawhqay Jesus Christ Náyatnihqat aw hahlayhtima. Kwakwhat pi pam Itananihqe itamuy ökwatuwa, pu itamumi unañwtavi'ma.

⁴ Itamuy hīhihta añ kānanvotq, ahsupoq put añ pam itamumi unañwtavi'ma; noqw öviy itam piw tuwat hakimuy hīhihta añ kānanvotyqamuy amumi unañwtapyaniqey tuwi'yuñwa, God itamumi hin unañwtapqat pan'i.

⁵ Pi kurs itam Christ amum hīhihta añ kānanvotq, pu' pas pavan pam itamumi soon qa unañwtavi'tani.

⁶ Pu kurs itam haqam hihta añ kānavote', pay hapi umuy suyan unañwtotiniqat, pu ayo nóñakniqat öviy itam put añ kuyvañwu. Noqw ason God itamumi unañwtaviqw, itam umumi unañwtapniqey tuwi'vaniqat öviy panta; noqw

itam umumi unañwtapq, uma itamun kānanapte' qa nañ'eknaye', añ kūkuyvani.

7 Itam qanānatsopkañw God aw yanta, it navoti'taqee: Kurs uma itamun hihta añ kānanaptaqw, God umumi unañwtapni, itamumi hin unañwtapqey pan'i.

8 Pi itam Asiat ep hin kānavotqat uma navoti'yuñwniqat itam nāwakna, itahtupkomu. Pas pi itam as soon añ kuytani, itah'ōqalay yupqōyva putuhtiq'ō. Noqw ōviy itam okiw itahqatsiy añ nānahtsopti.

9 Panta, nihqe ōviy itam qa qátuniqey pañso pitu, itam nāp itah'ōqalay qa aw yantat, God aw yantaniqe ōviy'o, it hakiy so'pumuy ahoy tātaynañwuqat aw'i.

10 Pam hapi mokiwuy añqw itamuy ayo távihqe, nāt itamuy ayo tahtaptima; nihqe pay nāt soon pam itamuy ayo qa táviniqat itam aw tuptsiwni'ta.

11 Okiw as uma God itamuy nāt ayo táviniqat ōviy itamuñem nāwakinwisni, añ kaysiwhqamuy amumuma; noqw ason pam panhtiqw, pep pu' uma pumuy amumum put ep God aw hahlayhtiwisni.

The Change in Paul's Plans

12 Itam it ep hahlayhti, itahtupkomu. Itam súañqawniqey itah'unañwpeq navoti'ta. Itam qa atsáy'makañw, suan hinma, qa nāp itahwuwniy añ'a, panis God núokwayat-sa añ'a. Pan itam hinma sinmuy amuhpaa, pu umuhpa' pīwu.

13 Pay nu umuy hihta mātsi'yuñwniqat pan umumi pēna. Pay hisnen uma yūmosa put mātsi'wisni.

14 Pay uma itamuy qa pas tuwi'yuñwa. Pay as uma itamuy suyan tuwi'yuñwe', Itahtutuyqawhqay Jesus pítuhqat ep uma itamuy hahlaytotini, itam umuy hin hahlayhtiqat pan'i.

15-16 Noqw it yantaqat nu qapēvewnaqe as ōviy pay mohti umumiqniqey pan unañwti, pu umuhpiy Macedoniat awnit, Macedoniat añqw umumi piw áhoyniqeyu; nen nu lōs umuy paañwani. Noqw nu umuñaqw Judeat aqwniqw uma nuy paañwayani.

17 Nu umumiqniqey qa paysoq nanawini. Nu yep qatsit ep haqawatuy qa amún lōq lavayi'ta-Kurs antsa, it'a, pu piw Qae, itwata.

18 God pas qa átsanihqa inumi navoti'taqw, nu súañqawu. Nu qa lōq layayi'ta.

19 Ura Sylvanus, pu Timotheus, pu nūu, itam umuy it Jesus Christ God Tiyat āawnaya. Noqw pam hapi pas antsa. Pam pas qa hihta ep wiñwhinta.

20 Pi God sinmuy hihta āawnaqw, Christ hapi amumi put antsanñwu. Noqw paniqw hapi ōviy itam put tuñwniyat aw yankahkañw, Nam antani, kitotañwu, God tayawintiwniqat ōviy'o.

21 God hapi itamuy, pu umuy Christ aw sinotaqey itamuy asna;

22 Piw itah'unañwpeq Qahováriwtaqat Hikwsit akw tuvoylata. Yan pam hin itamuy āawnaqey pan itamuñem yúkuniqey itamumi mahtakna.

23 God inumi navoti'taqw nu umumi súañqawni: Nu hapi umuy óokwatuwhqe ōviy pay hāk Corinth qa aqw'a.

24 Nu umuhtuptsiwniy ep umumi tuyqawi'taqey qa pañqawu; pi uma tuptsiwnit

ep hōñi; nīkañw okiw as umuy hahlayhtotiniqat
ōviy itam umumum tumalay'ta.

2

¹ Yan nu it wūwaqe pay nu pāpu qa putuiwkañw
umumi pítuni.

² Ispi kurs nu umuy unañwmoknaqw, ya hak
nuy hahlaytapnani? Sen i' inuhpiy qahahlayhtiqa
panhtini?

³ Noqw nu paniqw ōviy umumi pēna, taq nāp
hisat nu umumiq pite', unañwmokni, añwu as
nu umumum hahlaynikañwo; pi nu umumi
navoti'taqe, nu hihta ep hahlayhq, uma piw put
ep hahlayyani.

⁴ Pi nu kānanvotkañw iunañway tūtuyhq okiw
pakkañw umumi pēna; uma qahahlayhtotiniqat
qa paniq'ō, pi nu umumi pas unañway'taqey umuy
navotnaniqee.

Forgiveness for the Offender

⁵ Noqw pay pi hak itamuy unañwmoknaqa pay qa
nuy-sa pantsant, pay umuy pīwu; pay nu qa pas
umuy sohsokmuy tukopnaniqe ōviy kita.

⁶ Noqw pay pi pam tāqa wūhaqnihqamuy amuhpe
yan sisviqw pay pam a'nöö.

⁷ Noqw ōviy uma qa panwat aw wūwantotat,
uma put hiniwhtipuyat ep aw pōhikye', aw
unañwtapyani; taq nāp hisat pam qahahlayhpit
akw nāwihkini.

⁸ Noqw uma put aw unañway'yuñqey pas piw
put aw mahtaknayaniqat ōviy nu umumi oki-
whiñqawlawu.

⁹ Pay nu pi yan tunatyawkañw umumi pēna, umumi pohtaniqee, mātaq pi uma pas sohsok hihta añ inumi tūqayyuñwa.

¹⁰ Pay uma hakiy aw hihta ep pōhikye', put ahpiy ayo yukuyaqw, pay nu soon qa piw aw pōhikni, sen pam inuhpewi qaanhtiq'ō. Nu umuy tunatyawtaqe Christ aw yankañw put ep aw pōhikni.

¹¹ Taq nāp hisat Satan itamuy ūnatoynani; pi itam put hin tunatyawkañw hintsakqat mātsi'yuñwa.

Paul's Anxiety in Troas

¹² Pu piw ura nu Christ añqw lomatuawit yuaataniqe Troas ep pituqw, Tutuyqawhqa inuñem nukwáñw'ew qenita,

¹³ Nikañw nu itupkoy Titus pepeq qa tuwaqw, kurs pas iunañwa soon uyiwaltini; nihqe ōviy nu pay pumuy mātapt, pahpiy Macedoniat aqw'a.

Victory through Christ

¹⁴ Noqw pay kwakwhat pi God Christ añ itamuy ánwutaqe it nāqöywuy añqw tūwiktiwyaqat pan itamuy tsamnuma; nihqe itamuhpiy put añqw lomatuawit hihta kwanwáhovaqtuqat antaqat sohsovik añ kúrukinta.

¹⁵ Pi soñawnen itam Christ ahpiy hihta kwanwáhovaqtuqat God eñem tataqtsoqwaqat anyuñwa, piw put unañwveya. Noqw sinom itamuqlapyaqam itamuy hovaikwya, ima mokiwuy aw ökiwisqamu, pu put añqw ayo nõñakiwyuñqam pīwu.

¹⁶ Mokiwuy aw ökiwisqamuyniqw, itam hihta nuhtsel'ewakwnihqat mokiwuy āawnaqat anyuñwa; noqw pay ayo nõñakiwtaqamuyniqw, itam

hihta kwañwáhovaqtuqat qatsit āawnaqat anyuñwa. Noqw hak sen it tumalat añ aptsiwta?

¹⁷ Pi wūhaknihqam God lavaiyat nukushintsat-snaqw, itam qa pumuy amunyuñt, God atpip qaatsáy'kahkañw, put lavaiyat Christ añ yuaa-tota, God ahpiy put aw ayatiwyaqee.

3

Servants of the New Covenant

¹ Ya sen itam nāt pas pu' piw hákimmihqey umuy āwintani? Hal sen pi itam añ hakimuy amún umumi pan tutuvenit hintaniqat uma nānawakna? Ya sen itam umuñaqw pan tutuvenit tuñlay'ta?

² Qae; itam pan tutuvenit qa nāwakna, pi uma pas nāp tutuvenit anyuñwa, itah'unañwpeq pey'taqata; noqw sohsoyam put añ túñwayaqam itamuy hakimuynihqat pu hihta tumaltaqat navoti'yuñwa.

³ Uma tutuvenit Christ tuawi'taqat anyuñwa. Pi itam umumi lomatuawit taviqw, qátuhqat God Hikwsiat soñawnen put pēna, qa tutuvenkuyit akw tutuvenit añ'a, pu qa owavutsqat añ'a. Pam umuh'nañway taytaqat añ put pēna.

⁴⁻⁵ Itam qa nāmi yantat, God aw yankañw Christ añ yan yuaata. Pi itam nahpiy qa hihta añ aptsiwta, pas God oqalayatsa ahpiy'o.

⁶ Pam hapi itamuy it puhuvasiwnit eñem hintsatsnaniqey añ aptsiwtniqat itamuñem yuku. Noqw i' pasiwni Hikwsit ahpiy mātaviwa, hísatwat tutuvenit añ pey'taqat qa pan'i. Pi sinom mokiwuy hihkay'yuñqat pan hisatvasiwnit añ

pey'ta; noqw pay puhuvasiwni Hikwsit ahpiy mātaviwhqa sinmuy qatsímqañwu.

⁷ Ura i' tutavo owat añ pey'taqa sinmuy so'niqat pan amumñem yuku; nīkañw pam God lolmat tālawñwayat mahtakna; òviy pi Moses taywaat put tālat akw tālawva, pam tutavot makiwhq'ò. Noqw Israel-sinom kurs hin put taywayat aw tātayyani, nāmahin pi pay tāla as aħpa' sūlaw'iwmaq'ò.

⁸ Noqw òviy i' pasiwni Hikwsit ahpiy makiwhqa tis pas pavan put lolmat tālawñwayat mahtaknani.

⁹ Pi kurs lolma tālawñwa hisatvasiwnit amum yante', tis pas pavan pam piw puhuvasiwnit amum yantani. Pi hisatvasiwni sinmuy moki-wuy hihkay'yuñqat pañqawu, noqw puhuvasiwni pumuy suan qatsit aw tsāmi'ma.

¹⁰ Noqw òviy hisatvasiwnit añqw tāla pēvewma, puhuvasiwnit añqw tāla put epnihqe pas suyan tālawvaqw òviy'ò.

¹¹ Noqw kurs i' pasiwni tūwayatoqa tālat amum mātaviwhq, tis pas pavan i' qa tūwayaniqa tālawvani.

¹² Noqw òviy itam it puhuvasiwnit aw yanyuñqe pas qa tuhtuskahkañw yuaatota.

¹³ Pu itam Moses hihta akw pitsánway nōmaq w qa panyuñwa; ura pam panhti qw Israel-sinom tālat pay sūlaw'iwmaqat qa pas aw tayyuñwa.

¹⁴ Noqw pay pumuy wuwniam qatālawvaya; òviy pi hikis nāt pu' puma mohtiwat pasiwnit añ tūnwantotaqw pumuy unañwaam soñawnen hihta akw nōmiwyuñwa. Noqw pi pay Christ itamuñem nōmiwtaqat ayo hōlōkna.

¹⁵ Hikis pi nāt pu' it talōnvaqat ep pumuy Moses tutuveniyat añ tūnwantotaqw unañwaam nākwapta.

16 Noqw pay ason hisat puma Tutuyqawhqat aw nánamtöke', puma suyan māmatsyani, ispi nākwapnit ayo yukiwhq'ö.

17 Noqw i' Tutuyqawhqa hapi Qahováriwtaqa Hikwsi. Puma put aw nánamtökq, Tutuyqawhqat Hikwsiat pumuy qenivo óyani.

18 Noqw itam qa nākwapkahkañw soñawnen panaptsat aqw Tutuyqawhqat lomavitsañwayat tuway'yuñwa; nihqe pañqw kuytaqat an suytsepñwat nānañumo lomavitsañwayat aw alön'iwwisa, Tutuyqawhqat Hikwsiyat ahpiy'o.

4

Spiritual Treasure in Clay Pots

1 Itam God núokwayat akw it tumalat aw tavi-whqe, öviy qa tsako'nañway'kañw put hintsaki.

2 Itam qa nanauyve it hintsaki; itam qa tūunatotoyna; piw God lavaiyat aw qa yēwalawu; itam qa pankañw, God lavaiyat pas suan yuaata. Noqw pahsat pu sinom sohsoyam nanāp unañway ep itamuy hihta tutuqaynaqat añ pupriyañwu, ispi itam God atpip wúnuq'ö.

3 Noqw kurs itahlomatuawi hakimuy amumi tupkiwtaniqw, pay hapi pam añ qatuptsiwni'yuñqamuy amumi tupkiwta.

4 Pi yep qatsit aw moñw'iwtaqa qatuptsiwni'yuñqamuy unañwayamuy aw qatālawna, taq nāp hisat pumuy unañwaam tālawvaqw, puma Christ God an son'iwhqat, lolmat tālawñway'taqat añqw lomatuawit aw tuptsiwyani.

5 Pi itam qa nāyuaatat, Christ Jesus Itahtutuyqawhqay put itam yuaata, pu itam umumi tūwikitu, Christ Jesus éñemi.

6 Pi God tāla qatālat añqw tālawvaniqat pañqawhqa itah'unañway aw tālawna; noqw ōviy itam Jesus Christ añ God lolmat tālawñwayat tuway'kahkañw sinmuy amuhpa' put kúrukintota.

7 Noqw itam soñawnen it tālat pas hihkay'taqat tsöqasivut añ tañay'yuñwa, itahtokoy súlawtotiñwuqat añ'a; noqw ōviy sohsoyam nanaptani it öqalat pas pávannihqat God ahpiynihqata, pam hapi qa nāp itamuhpiy'o.

8 Itam nānan'ivaq sóontsaniwyaqw, God itamuñem qeni'ta; itam as kurs hinhtotinikañw pay qa nan'eknaya.

9 Itam okiwsahsanwakañw, pay qa tatamhti-wya; tūwiwkahkañw pay itam qa súlawhti.

10 Itam nāqavo Itahtutuyqawhqay Jesus hin mokqat pay pan piw so'niqey pepya, Jesus qatsiat itahtokoy akw namtaknaniqat ōviy'o.

11 Pi itam nāt yesq mokiwu soñawnen itamuy nõynuma, itam Jesus sinomatniqw ōviy'o; noqw pay pam itamuy yūmosa taytoynaqw, itam itahtokoy súlawhtiñwuqat akw put öqalayay nuhtumi mahtakni'yuñwa.

12 Noqw ōviy hapi mokiwu itamuhpe tumalay'ta, noqw qatsit sútsepnihqa umuhpa'wat tumalay'ta.

13 Ura yan hapi pey'ta: Nu tuptsiwhqe ōviy yuaayku, yan'i. Noqw itam ōviy itah'unañway ep qapēvewnaqae qatuhtuskahkañw yuaatota,

14 It navoti'yuñqee: God Tutuyqawhqat Jesus

ahoy tātaynaqa soon piw itamuy qa enañ ahoy tātaynaniqata. Pam itamuy tātaynat itamuy-nikañw, pu umuy put aw tsamvani.

15 Pi itam umuñem sohsok hihta añ kuhkuyva umuy ayo nõñakniqat õviy'o. Noqw pep pu' God kaysiwhqamuy amumi núokway pas pāpu qaõwímahtaknani, pu put kwakwhatiwiskahkañw put pas hihtatotaqam suyhtsepñwat wūhaq'iwwisni.

Living by Faith

16 Noqw õviy itam soon nañ'eknayani. Pay as pi nāmahin itahtoko nuksiw'iwmaq, itahhikwsi nāqavo pūhuiwma.

17 Itam yep qatsit ep pay hīhiñwsaqw hihta añ kānanvotyā, pay nāt hihsavoo. Nikañw put añ itam pas pavan hihtuyaniqey aw õkini. Nen itam hihta añ kānanaptaqey qahihtatotani.

18 Pi itam hihta mātaqyaqat qa aw tunatyawwist, hihta qa mātaqyaqat aqw taywisa. Pi himu mātaqyaqa pay sūlawhtiñwu; noqw pu i' himu qa mātaqyaqa pam pas soon sūlawhtini.

5

1 Pi itam it navoti'yuñwa: Hisat itam yep qatsit ep itahtokoy kihsit antaqat mātapye', õveqatsit ep kīhut sūtsepnihqat God añqw makiwyani, God ah-piy yukiwtaqata, qa sinot māyat ahpiy'o.

2 Pi itam yep qatsit kīhut kihsit ep nāt yesqe öykita. Pi itam õveqatsit ep itahkiy aw yuñniqey kwanwtotoya.

³ Pi itam òveqatsit aq̄w òke', pas antsa tokot qa sakwítin̄wuqat itam yūyahni; put itam soon haqami ñastatotini.

⁴ Pi itam yep qatsit ep itahtokoy ep nāt yesqam hīhihta añ kānanvotyakahkañw nāwalalwa, itam it tokot ayo yukuyaniqey qa put nānawaknat, pūhut tokot makiwyaniqey nānawaknaqee. Pi pep pu' God itahtokoy pay sūlawhtiñwuqat tokot qa sūlawhtiñwuqat enañ nāhoyñwani.

⁵ Nihqe pam itamuy Qahováriwtaqat Hikwsit máqahqe pas suyan itamuñem panhtiniqey mah-takna.

⁶⁻⁷ Pi itam qa hihta tuway'kahkañw, qapēvewnit añ hinwisa. Nihqe òviy itam wuko'nan̄way'yuñwa, it navoti'yuñqee: Tutuyqawh̄qat haqam qátuhqat itam qa pep amum yēse, ispi itam nāto itahtokoy añ tanawtaqee.

⁸ Nihqe òviy itam God qapēvewnayakahkañw yep qatsit ep itahtokoy mātatvenīqey nānawakna, Itahtu-tuyqawh̄qay amum yesniqe òviy'ò.

⁹ Nihqe òviy itam yūmosa put unañwveyaniqey añ qa nātusi'yuñwa, sen itam qa put amum yeskahkañwo, sen pay put amum yeskahkañwo.

¹⁰ Pi hisat Christ sinmuy amuñem hin yukuq̄w, pep itam sohsoyam put atpip hoñvani, nen itam nāt itahtokoy añ yesqey hihta hintsatskaqey ep itah'ahsatiy òmahtotani, sen itam lolmat hintsatskaqey ep'e, sen qalolmat hintsatskaqey ep'e.

Friendship with God through Christ

¹¹ Oviy itam sinmuy hin as God mamqasyaniqat navoti'kahkañw pumuy tuptsiwyaniqat añ

ö'qalnaya. God itamumi itah'unañway aw pay navoti'ta; noqw pay hisnen uma piw umuh'unañway ep put navoti'yuñwni.

¹² Itam qa nātsotskanayaniqey ōviy yan pēnaya. Noqw haqawat hihta suovaamnihqat aw taywisa, nihqe pan puma hakiy tsokanayañwu; pu himu hakiy unañwayat ep lolmatnihqat qa tuway'wisa. Noqw as uma itamuhpe hahlaykahkañw pumuy amumi hin lavayhtotiniqey navoti'yuñwniqat ōviy itam yan pēnaya.

¹³ Noqw ōviy kurs itam qanavoti'numye' itam God eñem panyuñwni; pu kurs itam suyan wuwni'yuñwe' itam umuñem panyuñwni.

¹⁴ Pi Christ itamumi unañway'taqat itam navoti'yuñqe soon qa put eñem tumalay'yuñwni, yan wūwantotaqee: Sūka tāqa sinmuy sohsokmuy amuñem mōki; noqw pep pu' soñawnen pi puma sohsoyam put amum soa.

¹⁵ Noqw as hakim yesqam pahpiy haqahpiy nāp tunatyay qa añ hinwist, Christ amuñem mokqe piw ahoy tātayhqat tunatyayat añ hinwisniqat ōviy pam sohsokmuy amuñem mōki.

¹⁶ Noqw ōviy itam yahpiy qa hakiy sinot pitsánwayat aw wūwantotani. Ura as itamuñaqw haqawat Christ tuwi'yuñwa. Noqw pu' hapi itam put sínotnihqat qa pan put aw taywisa.

¹⁷ Pi sino Christ amum sūpwatiqw, God put pūhutañwu; Put hisatqatsiat sūlawhtiñwu; añ ah-supuq pam pūhutiñwu.

¹⁸ God hapi sohsok iit tumalay'ta; nihqe Jesus Christ ahpiy itamuy namivöhikna; nihqe itamuy pöhiknaqe itam put pantaqat yuaatotaniqat ōviy

itamuy ayata.

¹⁹ Yan itam yuaatota: God Christ an sinmuy nāmiwat pōhikna, nihqe pumuy qaanhtipuyamuy pumuy amumi qa noi'ta. Pam itamuy put pantaqat tuawi'taniqat ayata.

²⁰ Noqw itam soñawnen Christ qeniyat ep put eñem sinmuy amumi yuaatotaqe put aw yankahkañw umumi okiwhiñqawwa; uma God aw nánamtökaniqat òviy'o.

²¹ Pi Christ qaanhtiput qa tuwi'ta. Noqw pay God itahqaanhtipuy put aw noa. Noqw put ahpiy itam God anqw suan qatsit makiwya.

6

¹ Noqw òviy itam God amum tumalay'kahkañw, umumi okiwhiñqawwa: Uma God núokwayat qa paysoq kwusuyat uma put akw moñwvastotini.

² Ura pam tutuvenit an yan lavayhti: Nu pan unañway'taqw un hiñqawhq nu navota; nihqe ayo nõñantiwhqat aw pituqw nu ūmi unañwtavi, ura kita. Noqw pi meh, pu' hapi pam itamumi tuqayvastaniqey pan unañwti; pu' hapi hak ayo yámakniqat eñem qeni.

³ Itam qa hakiy unañwmoknayaniqey òviy suan hinwisa; taq ka sinom itahtumalay tukopnayani.

⁴ Itam kānanaptaqey an nakwhani'yuñwa. Noqw òviy sinom sohsoyam itam God eñem tumalay'yuñqat navoti'yuñwni. Itam hihta hakni'yuñwa, pu itam hihhihta an sóonhtoti.

⁵ Sinom itamuy wuvinumya, itamuy sivikimi tañatota, itamumi kikihpogya. Itam maqsontota; itam qa tohtoka, pu tsõnsoiwyuñwa.

6 Itam sohsok hihta añ kuhkuyvaqe qa nan'eknayat, añ ahsupoq qaatsay'kahkañw hinwisa, God lavaiyat navoti'yuñqee; itam tūvāsya, itam nuhtumi unañway'yuñwa, Qahováriwtaqat Hikwsit öqalayay ahpiy'o.

7 Itam sutsep qaatsay'kahkañw yuaatota. Itam God öqalayay añ hinwiskahkañw, suan tumalay'yuñwa. Pam pantaqa putvaqe itahmay añ sipwuvahpit anta, pu suyvaqe itahmay añ tuwvohtat an'i.

8 Haqawat itamuy kaptsi'yuñwa, noqw pu pētu itamuy pas qa hihtalalwa; haqawat itamuy qalomáyuaatota, noqw pu pētu itamuy lomayuaatota; haqawatuyniqw itam qa a'tsatu, noqw pētuyniqw itam a'nö a'tsatu.

9 Haqawat itamuy qa tuway'numya, noqw pu pētu pay itamuy tuway'numya. Mokiwu nāqavo itamum yannuma, noqw pay itam nāto tayyuñwa; itamuy a'nö wuvinumyaqw, pay itam híhinhaqam nāto yēse.

10 Itam unañwmokiwkahkañw pay yūmosa hahlayya; itam okiwhinnumyakañw kaysiwhqamuy kāhaktotoynaya, as nāsta sīvay'kahkañw Christ atsviy itam sohsok hihta himuy'yuñwa.

11 Is uma Corinth ep sínomu, itam qa hihta tupkiwtaqat umumi yuaatota; itam umutpipoy itah'unañway púruknaya.

12 Itam umumi itah'unañway aw qa uhtaya; noqw sumataq úmawat umuh'unañway itamumi uhtaya.

13 Hakimuy naam timuy amumi hin lavayhtiqtat pan hapi nu umumi lavayhtini: Uma tuwat ita-

mumi umuh'unanway wūyak hōtayani.

Warning against Pagan Influences

¹⁴ Uma qatuptsiwni'yuñqamuy qa suñwálawani, pi uma pumuy amumum qa súnahpeya. Puyaw suan hinmaqa qasuanhinmaqat amum haqam súanhtini? Puyaw tāla qatālat amum haqam súnahpee?

¹⁵ Puyaw Christ Nukpanat amum haqam súnahpee? Hal ya tuptsiwni'taqa qatuptsiwni'taqat amum haqam súnahpee?

¹⁶ Puyaw God kīat nāp yukit aw nāwakintiwiyaqamuy amum haqam hihta ep súnahpee? Pi uma hapi God qátuhqat kīyat anyuñwa; pi ura God pañqawu: Nu pumuy amuhsonve qátuni, nen amuhpe hinnumni. Nu pumuy Tutuyqawhqaamni, noqw puma isinomni.

¹⁷ Oviy uma pumuy amuñaqw lasye', ayam pas supyani, kita Tutuyqawhqa; nen uma hihta qa powaiwtaqat qa aw hintsatskani; noqw nu umuy ōmahtani.

¹⁸ Nihqe umunaiwtani, noqw uma itiyotimni, pu imanhtimni, kita Sus'ōqaltutuyqawhqa.

7

¹ God itamuy yan āawna, aw iunañwamu. Noqw ōviy sen itahtokoy, pu sen itah'unanway hihta akw tuyoy'ewakwtiqw, itam put añqw nākwañw'ewakwtotani. Nen itam God pas kaptsi'kahkañw, put aw nānoi'yuñwni.

Paul's Joy

² Uma itamumi pas unañway'yuñwni, itupkomu, itam qa hakiy hintsatsna; itam qa hakiy hoyalaya; itam qa hakiy hihta paysoq kwahanaya.

³ Nu umuy qa hihtataniqey qa pan wūwankañw yan pēna. Nu umumi pas unañway'taqey ura umumi pay lavayhti; noqw òviy sen itam soe', sen yēse' itam nāto sūpwatini.

⁴ Nu qatuhtuskañw umumi yan lavayhti, itupkomu; nu umuhpe pas hahlayi; noqw nāma hin pi nu hīhihta añ kānanvotima, nīkañw nu suyan unañwte' pas hinhaqam hahlayhtiñwu.

⁵ Itam Macedoniat ep òkihqe, kurs hin nāsuñwnayani; nānan'ivakw itamuy sóontsatsnaya. Itam lomatuawit eñem nuhtumi rohomnumya; pu itah'nañwa tsawiniwyuñwa.

⁶ Noqw God añ sóonhtotiqamuy òqalañwuqa itamuy suyan unañwtoyna, Titus pítuhqat akw'a.

⁷ Piw qa put pantaqat akw-saa, pam itamumi umuy lavayhti qat put akw pīwu. Pam umuhpe pas hahlayi. Yaw uma inumi yórikyaniqey nānawaknaqat itamuy āawna, piw yaw uma hakiy qaanhintsakqat atsviy tsaykitaqata, piw yaw uma inuñem su'qawyuñqata. Nu ïit navotqe pu' pas hahlayhti.

⁸ Pay as pi nu itutuveniy akw umuy qahahlayhtapnakañw, pay nu put ep iwuwniy qa alõnta; pay as pi nu mohtiniqw nāpi kurs nu pēnaqey pan wūwa, ispi nu navotq, yaw pam tutuveni umuy qahahlayhtapnaq'ö, pas as pi pay hihsavoo.

⁹ Noqw nu pu' put ep hahlayhti, uma qahahlayhtotiqat qa epnit, uma qahahlayhtotiqe umuhintsakpiy añqw ayo lasyaqat put ep'e; uma pan

qahahlayhtotiqe God unañwveya; noqw òviy itam umuy qa unañwmoknaya.

10 Pi ason hak God tunatyayat an qaanhtipuy ep qahahlayhte', put añqw lasq, God put ayo távini. Noqw pam soon put ep qahahlayhtini. Návuspi yep qatsit tunatyayat ahpiy qahahlayhpi moki-wuy tumalay'ta.

11 Kurs uma namiwuwayani, uma qahahlayhtotiqw ya God umuhpa' hin tumalay'ta? Uma pās wuwni'vaya; uma put pantaqat ep nennem qenitotaniqey tunatyaltoti; uma qaanhtiqat aw pas kwañwáy'tsivutoti nīkañw uma piw tusi'tota; uma inumi yórikyaniqey pas pāpu kwañwtoynaya; piw uma qaanhtiqat sivintoynayaniqey pas suhta'ewya. Uma panhtotiqe it ep nennem qenitota.

12 Ura nu umumiq pēnaqe hakiy qaanhtiqat qa put tunatyawkañw pēna, piw hakiy ep qaanhtiqat qa put tunatyawkañwo. Nu úmuywat tunatyawkañw òviy yan pēna, mātaq pi uma God atpip inumi pas unañway'yuñqey nanaptaniqat òviy'o.

13 Noqw umuy panhtotiqw nu pas suyan unañwti, tis pi òviy Titus umuhpe hahlayhti, uma sohsoyam put suyan unañwtoynayaqw òviy'o; noqw nu put amum hahlayhti.

14 Nu umuy tsuyakqe, Titus aw umuy pihni'ta. Nihqe nu put ep qa hahmana. Ura itam umumi sohsoq hihta suan lavayhtoti. Nihqe òviy piw pan nu Titus aw umuhpe himuiwtage pas súañqawu.

15 Noqw pam piw pas pavan umumi unañway'ta, uma put hin kwusuyaqat u'ni'taqee. Yaw pam umumi hihta lavayhtiqw uma put anhtoti; yaw

uma tsawiniwkahkañw put pas kaptsi'yuñwa.

¹⁶ Noqw òviy nu umumi pas hahlayi, itupkomu, nu umumi tuptsiwhqee.

8

Christian Giving

¹ Taa, God Macedoniat ep put aw tōnawtaqamuy amuhpa' hihta tumalay'taqat nu pu' umuy āawnani.

² Pay as pi nāmahin okiw puma hīhihta añ kānanvotkahkañw put ep pas hahlayya; nihqe puma hihta hakni'kahkañw himuy qa kahkawayat, ayám hakim hihta hakni'yuñqamuy paañwantotaniqey òviy hihta tsovalaya.

³ Nu pumuy amumi navoti'taqw puma qa paysoq tusoq'ayatiwyaqe kwañtoynayakañw hihta himuy'yuñqey kuwahtoti; piw put pas yuhke' hihta kuwahtotiniqey unañwtoti.

⁴ Nihqe puma God sinomuyatuy hihta hakni'yuñqamuy amuñem hihta tsovalayat, itam put òmahtotat, amumi put kiwisniqat itamumi ò'qalyaqe itamuy pas qaöwiyatota.

⁵ Nihqe puma itahwuwniy yuhke' it piw hinhtoti: Puma mohti Tutuyqawhqat aw nānoayat, pu God tunatyayat ahpiy itamumiwat piw nānoaya.

⁶ Noqw òviy itam Titus umumi ayataqw, pam umuñaqw hihta tsovalani; pay yaw pam umuñaqw it tumalat yayhna.

⁷ Uma hapi sohsok hihta añ qaöwihinyuñwa; uma qapēvewnit pasiwyuñwa, uma put yuaatotaniqey tuwi'yuñwa; uma God lavaiyat navoti'yuñwa; piw put ep qanātusi'yuñwa; uma itamumi

pas unañway'yuñwa. Noqw òviy uma piw tūvaañwayaniqey ep qaöwíhiniwhtotini.

8 Pay hapi nu it umuy qa pas tusoq'ayata; mātaqpi kurs uma pas antsa nuhtumi unañway'yuñqat nu navotniqe òviy ayé' hintsatskaqat nu umuy āwinta.

9 Pi Itahtutuyqawhqa Jesus Christ umuy hin òkwatuwhqat uma pay navoti'yuñwa. Ura as pam kāhaknikañw umuñem òokiwhiti, pam òokiwhitiqw uma kāhaktotiniqat òviy'o.

10 Noqw it nu añ wūwaqe pañqawni: Pay yaw ura uma sūkw yahsañwuy ephaqam hihta tsovalayaniqey añ suhtaq'ewya. Taay, uma hihta yayhnayaqey aw antsatsnaniqw, pam umuñem lomahintani.

11 Uma hihta hinhtotiniqey suhtaq'ewyaqey put aw antsanyani, umuy hihta himuy'yuñqey ah-piy'o.

12 Pi hak su'qawkañw God hihta maqaqw, God put ep hahlayhtiñwu; hak hihta qa himuy'taqw, God pay navoti'taqe, hakiy aw qa hihta tuñlay'tañwu.

13 Pi pay añ haqawat qa a'pitniqw úmawat-sa añ hihta maqsonlalwaqat nu qa put pañqawu.

14 Pay hapi nan'ivo súnantaniqat òviy nu pañqawu; Puma pu' hihta hakni'yuñwa, noqw uma qarūrumnaya; as uma pumuy paañwayaniqat nu umuy tūviñta; noqw uma tuwat hihta hakni'yuñqw puma tuwat umuy paañwayani, noqw yan nan'ivo súnantani.

15 Pay pi ura yan pey'ta: I' hak wūhak tsovalaqa qa hihta akwsinwnañwu; noqw i' qa wūhak hihta

tsovalaqa pay qa hihta rūrumnañwu.

16 Noqw kwakwhat pi God Titus pan unañwtoynaqw pam umumi pas unañway'ta, itamuy hin umumi pas unañway'yuñqat pan'i.

17 Pi itam put aw pañqaqwaqw, pam súnakwha; nihqe pay pam pas su'qawtaqe òviy nanāp'unañw umumiq'a.

18 Noqw itam Titus enañ sukw tuptsiwni'taqat umumiq hōnaya. Pam God aw tsotsvalyaqamuy amuhpa' lomatuwit yuaatinuma, nihqe put ep pas aw lomanavotiwta.

19-20 Piw God aw tōnawtaqam put namorstaqw, pam itamum hinnumqe, itam hihta tsovalayaqat kima. Pi itam añ ahsupoq suan hinwisniqey nānawakna. Taq ka hak itamuy hihta tsovalayaqat ep itamuy òvelani, as pam put ep God pas hih-tatanikañwo, itamuy hin nāvaañwantotaniqey suh-taq'ewyaqat aw yórikqee.

21 Itam Tutuyqawhqt atpip suan hinwisniqey tunatyawyuñwa, piw sinmuy amuhpewii.

22 Pu mitwat itam piw aw lomanavoti'yuñqat pumuy enañ hōnaya. Pam hīhihta añ qanātusi'maqey itamumi mahtakna. Nihqe pam pu' umumi yórikniqey pas kwanwtoyna, pam umumi pas tuptsiwni'taqe òviy'o.

23 Noqw sen Titus hákiyinhqat haqawa tūviñlawniqw, pay pam hapi itumalsuñwa, pi inumum pam umumi unañwtavi'ta: noqw sen haqawa imuy tuptsiwni'taqamuy hákimnihqat tūviñlawniqw pay puma God aw tōnawtaqamuy tuaw'aymatu, puma Christ pas himuniwhtiniqat òviy añqe' ayatiwa.

24 Noq̄w ōviy uma nuhtumi unañway'yuñqey pumuy amumi mahtaknayani, pu añqe' God aw tōnawtaqamuy amumi pīwu; noq̄w pahsat pu sohsoyam nanaptani itam pumuy amumi umuy lomavaytaqe pas súañqawaqata.

9

Help for Fellow Christian

1 Pu uma God sinomuyatuy hihta akw paañwantotaniqat pay soon pas nu umumi pentani, pu umuy ayalawni.

2 Pi nu umumi navoti'taqw uma su'qawyuñwa; noq̄w ōviy nu pan Macedoniat ep sinmuy amumi umuhpe himuiwta; nihqe pay Achaiat ep tuptsiwni'yuñqam yas hihta akw tūvaañwantotaniqey añ sun suhta'ewyaqat nu amumi pañqawu; noq̄w pas pan umuhtunatya kaysiwhqamuy pan unañwtoyna.

3 Nikañw pay nu inuhsavo imuy tuptsiwni'yuñqamuy umumiq hōna, nāp hisat pi itam yan umuy hiñqawaq̄ kurs a'tsatnihqey pan sinmuy amumi mahtaktotini; noq̄w pay pi nu pañqawu: Uma pās yuki'yuñwniqat ōviy'o.

4 Taq nāp hisat pi sen haqawat Macedoniat ep tuptsiwni'yuñqam inumum ōkiqw kurs nāt uma qa yuki'yuñqw itam hamanhtotini, tis pi ōviy úmaa, pas qananahtsopyaqat umuy itam kwiviyuaato-taqat ep'e.

5 Noq̄w ōviy nu añ wūwage imuy tuptsiwni'yuñqamuy amumi pañqawhq, puma añwu pay inuhsavo umumiqye', hihta uma kuwahtotiniqey pañqawaqw tsovalayani; noq̄w uma sohsok

hihta añwu pay tsovalayaqw, sohsoyam uma nanāp'unañw put kuwahtotiqat nanaptani, itam umuy tusoq'ayatotaqat qa paniq'ö.

⁶ Noqw it nu pañqawni: Öwiuyhqa pay öviy piw öwihöqmantani; pu i' hak qaöwiuyhqa piw öviy qaöwihöqmantani.

⁷ Hak hin nāp wūwante', pan hihta kuwahtimantani, qa kahkawnakañwo, piw paysoq pi aw pañqaqwaqw öviy'o; pi God haqam su'qawkañw hihta kuwahtiñwuqat hahlayi.

⁸ Pi God umuy hihta hakni'yuñqat epnihqe hóyokput umuy öqala; noqw pahsat pu uma qa hihta rūrumnayakahkañw añ öokiwyaqamuy paañwayaniqey hihta pasiwyuñwni.

⁹ Pi ura yan pey'ta: Pam añqe' ahsupoq añ öokiwyaqamuy hihta huyta; pam sutsép-sa núokwa.

¹⁰ God hapi sinmuy poshumit huyta, piw pumuy amumi nōsiwhqat nóañwu; nihqe pam umuy hihta hakni'yuñqat umuy huytani; noqw kurs uma soñawnen put uyyaqw pam wuñwe' natkotote' lolmat tumalat aniwnani.

¹¹ Noqw pahsat pu uma sohsok hihta qaöwihinkahkañw pas pāpu añ öokiwyaqamuy paañwayaniqey pasiwyuñwni, noqw itam God sinomuyatuy amumi it kuwahtiput maqayaqw puma pas pavan God aw hahlayyani.

¹² Pi uma it kuwahtiput God sinomuyatuy amumi maqaye' pumuy hihta hakni'yuñqat ep pumuy paañwayani. Noqw uma panhtotiqw puma God pas pavan aw hahlayyani.

¹³ Puma umuñaqw kuwahtiput ömahtote' pas antsa uma Christ añqw lomatuwit kwusuyaqat

aw yórikyani, piw put kwusuyaqe put añ hinwisniqata; noqw puma God pas hihtatotani; uma qa hihta kahkawnayat pumuy amumi hihta kuwah-totiqat ep'e, pu qa púmuy-sa amuminit, sohsokmuy sinmuy amumii.

¹⁴ Nen puma umuñem God aw nānawaknani, as umumi yórikyaniqey tuñlay'kahkañwo, God umumi pas unañway'taqat nanaptee.

¹⁵ Istathihi God qaöwíhikay'taqat itamumi kuwahti! Pas kurs hin put súañqawu. Itam put ep God aw hahlayhtiwisni.

10

Paul Defends His Ministry

¹ Noqw nu' Paul umumi pañqawni: Yaw haqawat nuy umumumnen okiw'unañway'tañwuqat pañqaqwa, nikañw nu yaw umuñaqw ahpiyenen pas qatuhtuskañw yuaatañwu. Noqw ura Christ pas nāp yep qatsit ep hinnumkañw pas qa a'nö unañway'kañw, sinmuy pāsi.

² Noqw öviy nu umumi okiwhiñqawlawni: Nu umumumniqw, uma nuy qa tuhtuskañw yuaataniqat qa aw nuy öqawnayani. Taq yaw nu nāp itunatyay añ hinmaqat pan inumi wuwantota. Noqw pumuy amumi nu qatuhtuskañw yuaataniqey pan nātuptsiwni'ta.

³ Pay as pi itam yep qatsit ep yeskahkañw, qa nāp itah'öqalay ahpiy Nukpanat aw rohomhtiwisa.

⁴ Itam qa yep qatsit ahpiy tunipit akw put aw rohomhtiwisa, pi God tunipiyat akw'a. Noqw put akw itam Nukpanat öqalay qat hihtatotata.

⁵ Itam sinmuy wuwniyamuy qa hihtalalwa; puma kwiviunañway akw God añqw navotit aw rohomnumyaqw itam pumuy ánwulalwa; pu sinmuy nāp tunatyay añqw lasye', sohsok Christ aw-sa maqaptsi'yuñwniqat pan itam pumuy unañwtotoynaya.

⁶ Noqw uma itamumi maqaptsi'yuñqw, pahsat pu itam hakimuy qa tuqayvahsi'wisqamuy hin-wat öqwhayani.

⁷ Ya uma haqawat suovaamnihqat pitsánwayat-sa aw taywisa? Uma it piw aw wūwayani: Kurs haqawa Christ lavay'ayaatnihqey namiwuwantaqw, pay itam piw put lavay'aymatu.

⁸ Pi Christ nu umuy öqalaniaqat pan nuy ayata, nu umuy hovalaniaqat qa panwat nuy ayata. Noqw pas as pi nu it öqalat yuaataniqw pay pam inuñem qa haman'ewayni.

⁹ Nu itutueniy akw umuy tsatsáwinaniqey qa nāwakna. Uma qa pan inumi wūwayani.

¹⁰ Oviy pi yaw haqawat pañqaqwa: Put tutuveniat as qaöwíhinkañw pu a'nö öqala; noqw pi hakimuy amumumnen pay öwiewniñwu, pu lavaiyat qa pas lay'tañwu.

¹¹ Noqw pay nu pan hiñqaqwaqamuy amumi pañqawni: Uma it añ wūwayani: Pay nu yāvahaqaw umumi öqalat penta, nihqe öviy nu umumi pite' pay nu soon qa piw pañqe' umumi yuaatani.

¹² Piw nu kurs hin nākwiviyuaatotaqamuy amumunihqey, piw amunniñqey pañqawni. Puma pi nānami namituwanlalwakañkañw, pu ayám hakiy hintaqw pay qa pas antaqey namiwuwantotaqe

qa suan wuwni'yuniwa.

¹³ Itam soon ayam sukw tumalayay yuaatotani, pay pas nāp itahtumal'ayaway-saa. God itamuy tumal'ayataqw Itam Corinth aqw pahsavo hinnumya.

¹⁴ Noqw uma itamuhpiy mohti Christ aŋqw lomatuwit nanapta. Noqw ōviy itam umuhpa' hihta lomatumaltotaqey put-sa yuaatotani; kurs itam qa umumi öke', soon pan yuaatotani.

¹⁵ Ura nu paŋqawu: Itam ayám supwatuy tumalayamuy qa put yuaatotani. Is as okiw umuh-tuptioniy aŋ uma öqawhtotaqw, pep pu' God umuyupqöymi itamuñem qenitani.

¹⁶ Pi itam umuyupqöyva lomatuwit yuaat-inumyaniqey nānawakna; nikañw ayám piw sukw tumalayay qa sokoplalwani.

¹⁷ Noqw i' hak hihta ep hahlayhtiqtat hapi Tutuyqawhqat núokwayat ep hahlayhtimantani.

¹⁸ Pi hak nālomalalvayhq pam qa hímuu; nikañw ason Tutuyqawhq hakiy lomalvayhtiqtaw pam pantaqa pas hímuu.

11

Paul and the False Apostles

¹ Is as uma inumi hihsavo tūqayyuñwni, noqw nu tuwat an'e'wakw nāyuaatani. Hal owi, uma inumi tūqayyuñwni.

² Nu God aŋqw pan unañwtiqe umuy kahkawnage, umuy qahováriwyuñniqtat nāwakna. Hak tāqa tiy mānat qahovalniwtaqtat sūkw tiyot aw nóahqtat pan nu umuy Christ aw noa.

3 Nīkañw nu tusiiwta, taq ka uma Christ qaatsay'kahkañw aw unañway'yunwñiqey qe'totini, hak umuy ūnatoynaq'ö, ura tsüa unatwiy akw Eve hin ūnatoynaqat pan'í.

4 Uma itamuñaqw lomatuawit hímuniñqat pay kwusuya. Noqw öviy kurs piw hak pite', alönöt tutuqayhpit umumi mätapq, sen piw sukw ayo tūooyhqat itam qa yuaatotaqat umumi yuaataqw, sen sukw hikwsit uma qa kwusuyaqat umumi kwusivaqw, uma ka put aw súnanañwtapyani.

5 Ima ayaiwyunqamñiqey pan nātsokani'yunqam pas puma pāsyayey yuaatota; noqw nu pay nāpnihqe qa pumuy amuñk pitsíwta.

6 Yaw uma nuy qa lavayhtuwi'taqat pañqaqwa. Ka pi nu panta. Nikañw nu navotit pasiwta. Oviy pi itam hihta umuhpa' tumaltotaqey akw itah-navotiy añ ahsupoq tunvotnaya.

7 Ura nu umumi pítuhqe lomatuawit umumi yuaataqe umuñaqw qa hihta tūkwata. Nu umuy hihtataniqe öviy nāqahihtata. Ya nu it ep umuhpewi qaanhti?

8 Nu umumum tumalay'taniqe öviy aye' God aw tōnawtaqamuy amumi tūkway'ta, puma sīvay akw nuy paañwantotaqw öviy'ö.

9 Nihqe ura nu umumum yankañw hihta haktaqe qa hakiy aw put ep tūkway'ta; pi ima tuptsiwni'yunqam Macedoniat añqw ökiñqam nu hihta hakni'taqw put ep nuy paañwaya; noqw öviy uma nuy qa maqsontota. Noqw pay nu ka sutsep panmani.

10 Christ iunañway ep qatuqw nu sutsep qaatsay'kañw it yuaatani: Nu qa hakiy aw

hihta ep tūkway'tat, sinmuy amumi lomatuawit yuaataniqey ep hahlayhtimani. Noqw soon hak nuy put ep sóontsanni. Nu Achaiat añ ahsupoq pan yuaatinumni.

¹¹ Noqw ya nu hinoqw panhti? Sen nu pay umumi qa unañway'taqe òviy'o? As'a. God inumi pas suyan navoti'ta.

¹² Haqawat súitamun God eñem tumalay'yuñqey pañqaqwa. Noqw as pumuy a'tsatnihqat mah-taktotiniqw òviy nu God lavayiyat qa hihta òviy yuaatinuma; pay piw nu nāto pan yuaatinumni.

¹³ Puma Christ eñem ayaiwyuñqamnihqey pañqaqwa, nīkañw unatwit hintsatska, pi puma qa pas pas antsa God eñem tumalay'yuñwa.

¹⁴ Noqw pay soon qae, pi Satan pas nāp tālat ep hoñviayanihqey pan namtakni'ta.

¹⁵ Paniqw òviy put eñem hintsatskaqam hihta suan hintsatskaqey pan namtaknayaqw, pay uma qa aw kāwuwantotani. Noqw pay pumuy hin tumal-totaqw, God pan hapi pumuy amumi ahoytani.

Paul's Sufferings as an Apostle

¹⁶ Noqw nu piw pañqawni: Qa hak hapi nuy pay núanhimunihqat pan inumi wūwantani, hal kurs pantanik pay nu núanhimunihqat pan inumi tuqay-vastotani; noqw nu hihsavo kwiviyuaatani.

¹⁷ Nu pu' pay sinot an lavayhtini, qa Tutuyqawhqat wuwniyat ahpiy'o; nu hakiy núanhimunihqat an kwiviyuaatani.

¹⁸ Ima hakim Christ eñem ayaiwyuñqamnihqey yuaatotaqam yep qatsit ep hímuyaqey, piw hihta hintsatskaqey ep kwiviyuaatota; noqw òviy nu tuwat kwiviyuaatani.

19 Uma hakimuy añ núanhihtuy amumi suhtaq'ewyakahkañw tūqayyuñwa, sam pi uma pas nāp súanwuwni'yuñqee.

20 Ima nātsotskanayaqam umuy núantuwiktota, umuy hihta kwahantota; umuy nukwáñwhintsatska; pu nāhihtatota, umuhtayway wuvahtota. Puma umuy pan hintsatsnaqw uma añ kūyuñwa.

21 Is uti! Puma a'nō ö'qaltu, noqw nu okiw qaöqála; ispi nu umuy qa pan hintsahtsanhqe öviy'o. Nikañw kurs puma hihta ep kwivilavayhtotiqw pay nu piw panhtini. (Nu pay hakiy núanhimunihqat an yuaata.)

22 Ya puma Hebrew sinom, Israel tímatu? Pay nu piw pam'i. Ya puma Abraham natkomatu? Pay nu piw pam'i.

23 Ya puma Christ eñem tumalay'yuñwa? Piw nūu. Nu pas a'nō tumalay'ta. (Nu núanhimunihqey pan lalvaya.) Sinom hihsakishaqam nuy wuvah-tota; piép sivikimiq nuy panayañwu; pu nu qa sūs pēp mōki.

24 Tsivot-sikis ima Jew-sinom nuy sūkw akw qa lōp sunát-sikis wuvahtota.

25 Sinom pāyis nuy murikhot akw wuvahtota; sūs nuy tatatupya; pāyis pātuwaqatsit ep pākihut itamuneñ sakwíti; sūs nu tōkilnawit-nikañw pu tälö' pātuwaqatsit a'nō hōtsit añqe' pāyawnuma.

26 Nu wuhkonakwsu; pāvaqe nu unahinnuma, piw uuyiñwtuy amuhpaa, nāp isinomuy amuhpaa, piw añqe' hīhihtuy sinmuy amuhpaa; nu wuhkokitsokit añ unahinnuma, pu qayēsiwhpuaa, pu pātuwaqatsit añ'a; piw añ tuptsiwni'yuñqamuy

atsáy'kahkañw pañqaqwaqamuy amuhpaa.

²⁷ Okiw nu maqsonte' mañwúiwtañwu, qa sūs nu qa pūwi; pu nu tsōnmokiwtañwu, pānaqawuy nu añ kānanvotyā; nu qa sūs napwala; tūsūñw'iwtañwu; nu ephaqam qa yuwsitañwu.

²⁸ Noqwu nu iit sohsok añ kuyvaqe nawus nu nāqavo Jesus aw tōnawtaqamuy amumi tunatyaw-tani. Nihqe nu put akw putuiwta.

²⁹ Kurs hak haqam qaōqáwi'taqw nu put amum qaōqáwi'ta. Kurs hak haqam tuptsiwnit añqw lasq, nu put ep pas unañwmokiwtañwu.

³⁰ Nikañw pay kurs nu hihta ep kwivi-hiñqawlawnik, pay nu tatam qaōqálanihqey pan namtakni'tani.

³¹ God Jesus Christ Itahtutuyqawhqay Naat inumi navoti'taqw nu súañqawu. (Okiw nam pam yūmosa tayawintiwa!)

³² Ura nu Damascus-kitsókit epniqw, pep tutskwat ep moñwi Aretas yan mātsiwhqa nuy ñuaniqey nāwakna; nihqe ōviy pam pan tutaptaqw pep kikmoñwi Damascus-sinmuy kitsókiyamuy ep tukw'uhtsit ep aw hōtsíwat ep solāwamuy tūwalayaniqat ōviy oya.

³³ Noqwu nu tutsáysivut añqw pakiwtaqw, hakim ikwátsim tuhpelva' nuy hawnayaqw nu moñwit māyat añqw ayo yama.

12

Paul's Visions and Revelations

¹ Pas ka nu hihta kwivilalvaye' soon put akw moñwvastini. Kurs nu hihta tuawyorikqey, pu Tutuyqawhqay inumi mātaktiqat yuaatani.

² Nu hakiy Christ aw tuptsiwni'taqat tuwi'ta. Noqw pam pakwt nālōq sihkay'taqat yahsañwuy ephaqam tokpelat yūmoq paki; sen tokoy'kañwo, sen pay qa tokoy'kañwo, nu put qa navoti'ta, pay God-sa put navoti'ta.

³ Ura nu pañqawu: Pam hak lomaqatsit aw ōmi wīkiwa, sen tokoy'kañwo, sen pay qa tokoy'kañwo, nu put qa navoti'ta, pay God-sa put navoti'ta.

⁴ Noqw pam pañso wīkiwhqe, lavayit pas kurs hin pañqawihqat navota; noqw put hak yuaataniqw pam mewniwta.

⁵ Nu hakiy pantaqat tsokanani, nīkañw pay nu qa nātsokanani; nu qaōqáwi'taqey yuaatani.

⁶ Kurs nu as hímuiwtaniqey nāwaknanikañw, nu qa núanhimuniwhitini; pi nu hihta yuaataqey suyan navoti'ta, Nīkañw pay nu soon panhtini. Taq hak inumi hin yórikqey, pu nuy hin navotqey pan inumi wūwantaniqat nu nāwakna. Noqw pep pu' pam soon put pantaqat yuhke' nuy tsokanani.

⁷ Noqw nu hihta pas pavan yórikqey qa ep pas kwivi'nañwtiniqw, hihta tūya Satan ahpiy inumi noiwa, kūtāt antaqa, nuy tūholawniqee. Noqw put atsviy nu qa pas kwivi'nañway'ta.

⁸ Noqw as pam pantaqa nuy mātapniqat nu pāyis Tutuyqawhqat aw okiw tūviñta.

⁹ Noqw pam inumi pañqawu: Pay inuokwa ūmi aptsiwta, pi um qaōqáwi'taqw pahsat pu nu uhpiy a'nō öqalay'taqey nuhtumi mahtakinta. Paniqw öviy nu hahlaykañw hihta añ qa pasiwkañw put ep himuiwtani; nen nu Christ öqalayāt añ put amum hinmani.

¹⁰ Nihqe öviy nu Christ atsviy hihta

añ kānanvotqey ep hahlayhtima. Nu put lavay'ayaatnihqey ōviy ōpuiwta; sinom nuy ōvelantota; pu nu hihta hakni'ta; sinom nuy okiwsahsanya. Pi nu qaōqáwi'te' pahsat pu nu Christ ahpiy a'nō hoñviiwtani.

Paul's Concern for the Corinthians

11 Nu yan kwiviyuaataqey núanhimuniwhti, uma nuy put aw lālayyaq'ō, pi as pi uma nuy loma-lavaytanikañwo. Umuyniqw ima nāpnihqey Christ lavay'aymatnihqam pas pavan hihtuya. Noqw nu umumi súañqawni: Puma nālomatsokani'yuiñqw pay piw nu súaunta, nāmahin pi as nu pas antsa God-niqw pay qa hímuu.

12 Ura nu umuhpa' tumaltaqey pas antsa Christ lavay'ayaatnihqey pan umumi namtakna; nu qa hihta ep nañ'eknat, umuhpa' kātumalat hihta tu-awit'atqat tumalta, pu kātataypit piwu.

13 Ya nu aye' God aw tōnawtaqamuy-sa lomahintsant, umuy qalomáhintsana? Qae. Ka uma hihta ep inumi hin unañway'yuiñwa, nu umumi lomatuawit yuaatat qa hihta umumi tuñlay'taqat ep'e. Okiw uma inumi put ep pōhikyani.

14 Meh, pu' hapi nu pāyis umumiqniqey aw pitsini'ta; pay nu soon hihta ep umumi tūkway'tani; nu umuhhimuy hihta tuñlay'taniqey qa put ōviy umumini, pi nu umumi unañway'taqey ōviy'o. Pi qa tsāsayom yumuy, namuy amuñem hihta na'sastotañwu, pi pumuy namat, yumat timuy amuñem hihta na'sastotañwu.

15 Pu tatam pi nu umumi hihta nāvoswani, pu piw nukwsiwhtini, nāmahin pi nu umumi pavan pas

unañway'taqw, uma tuwat pahsat inumi qa pas unañway'yuñwni.

¹⁶ Noqw pay pii; pay pi nu qa hihta ep umumi tükway'ta as'a; noqw yaw uma pañqaqwa: Pam tuhisanihqe öviy unatwiw akw itamuy nukwáñwhinhti.

¹⁷ Ura nu umumi hakimuy ayata. Noqw puma haqawa sen umuy hihta kwahana?

¹⁸ Ura nu Titus umumi ayata, piw pu sukwat tuptsiwni'taqata. Noqw ya Titus umuy hihta kwahana? Ya itam qa sun tunatyawta? Ya itam qa sun hinma?

¹⁹ Uma ka wūwantotaqw nu umumi nēñem qenitaniqe öviy pan penta. Noqw pay qa panta. Pi nu God atpip Christ aw yankañw umumi penta, uma öqawhtotaniqat öviy'o, aw iunañwamu.

²⁰ Pas nu tusiiwta ka nu umumi pite' umumi yorikq umuy suan hinwisniqat nu nāwaknaqw, uma qa pan hinwisni. Noqw pay uma as ka nu umumi pās yuaataniqat nānawaknaqw nu umuy tuwat qöhqöyeni. Nāp hisat pi uma hihta ep nānwuy'yuñwni; nānami unañwtutuyyani, nānami itsívuiwyuñwni, nānamiq hiñqaqwaqey akw nātsikiwtani, nehpewi sawiwitotani, pu pas hihtunihqey panyuñwni, tsotsvalqey añ qanamítuqayveyani.

²¹ Pu nāp hisat nu piw umumi pituqw, God Ina umutsva nuy hamanhtoynani, taq ka nu kaysiwhqamuy qaanhtipuy añqw qa lasyaqamuy tuwe' unañwmokni, puma itséhe'qatsiy, pu qahopqatsiy, pu qaunánwtalqatsiy qa qe'totiq'ö.

Final Warnings and Greetings

¹ Pu' hapi nu pāyis umumiq pohtani. Noqw hakim lōyōm sen pahyom pas suyan hakiy qaanhtiqtat navoti'kahkañw inumi put tuhtualyaqw, pahsat nawus nu hakiy eñem hin yúkuni.

² Ura nu umumumnikañw hin pañqawhqeý pan piw qa umumumnikañw umumi pēnani: Nu hisat umumi pite' soon hakiy ōkwatuwni; nu sohsokmuy qaanhinwisqamuy amuñem hin yúkuni; ura nu pay nuhtuñk umuhpeq pohtaqw pay pan haqawat yēse, noqw pu' atsve piw nāt pētū pay amunhtoti. Noqw ōviy nu soon hakiy ayo yámaknani, imuy hakimuy qaanhtotiqamuy.

³ Noqw pahsat pu uma pas suyan nanaptani Christ pas suyan inuhpe yuaataq'ō; put pantaqtat uma navoti'yuñwniqey nānawakna. Pam hapi umumi qaōwíhinta, piw a'nō ōqala umuhpaa.

⁴ Pay pi put tokoat qaōqáwitaqw, sinom nahoylehtsit aw put muaya; noqw pam ahoy tātayhqe, God ōqalayát ahpiy qatu. Noqw ítamwat piw put an qaōqáwi'yuñwa; nikañw itam piw put amum yeskahkañw, God ōqalayát ahpiy put eñem tumalay'yuñwa umuhpaa.

⁵ Kurs uma nānami wūwayaa. Ya uma pas antsa Christ aw tuptsiwni'yuñwa? Kurs namiwuwayaa. Ya Christ pas antsa umuh'unañway ep qátuhqat uma navoti'yuñwa? Kurs uma qaatsáy'wisq pam pepeq qatu.

⁶ Is as uma itamuy qaatsáy'wisqat nanaptani!

⁷ Uma qa hihta ep qaanhtotiniqtat nu God aw amuñem nāwakna. Nu qaatsáy'maqey mātaqtiniqey qa paniqw tūviñtima, pi nu umuy tunatyaw-

taqe òviy'ò, umuy suan hinwisniqata, nāmahin pi sumataq nu atsáy'maqey mātaqtini.

⁸ Noqw itam soon hihta pas antsanihqat aw rohomnumyani; itam soon qa put eñem tumalay'yuñwni.

⁹ Nihqe òviy itam hahlayhtoti, umuy öqawhtotiq'ö, nāmahin pi itam pay as sen qaöqáwi'yuñwa. Okiw as uma pas pasiwyuñwniqat itam umuñem nānawakna.

¹⁰ Nu umuy u'nananiqe òviy añwu pay it tutu-venit umumi pēna, nu nāt qa umumiq pitut'a; taq ka nu umumi pite' nawus umuñem hin yúkuni. Pi nu sinmuy öqawhtoynaniqe òviy ayatiwa; nu qa pumuy hinwat yukunaniqey aw taviwkañw, pay nu panhtiniqey aw öqalay'ta.

¹¹ Taay, yantani itupkomu. Hakim ö'qalyañwu. Uma suan hinwisni; qa hin unañway'kahkañw nānami unañway'yuñwni; uma kwakwhat yesni; noqw God nuhtumi unañway'taqa piw hakimuy kwakwhat unañwtoynañwuqa umumum hinnumni.

¹² Uma nānatupkomnihqey pan nāö'qawnayani.

¹³ Sohsoyam God sinomat umuy öqalaya.

¹⁴ Nam uma Itahtutuyqawhqay Jesus Christ núokwayat navoti'yuñwni, piw God umumi unañway'taqata. Nam uma Qahováriwtaqat Hikwsit añ sun hinwsini. Nam antaa.

God Lavaiyat An Puhuvasiwni New Testament in Hopi (US:hop:Hopi)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Hopi

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hopi [hop], USA

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Hopi

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
f1558f03-6e18-5edf-b292-77ef05524aff